

DCD/DAC/STAT(2001)8

ÉS AOD?

1. Els membres de vegades demanen l'opinió de la Secretaria sobre si una despesa determinada s'ha de declarar com a Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD). En aquest treball s'esbossa el raonament que utilitza la Secretaria per respondre a aquestes consultes i s'analitzen alguns casos específics. No s'ha de prendre com una guia definitiva quant a si una despesa pot qualificar-se com AOD, ja que això és una cosa que només pot determinar el Comitè D'Assistència al Desenvolupament (CAD). Es proporcionen més detalls en les Directrius d'Informació Estadística [DCD/DAC(2000)10] aprovades pel CAD.

Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD)

2. L'ajuda oficial al desenvolupament es defineix com els fluxos dirigits a països que figuren a la Llista del CAD (disponible a <http://www.oecd.org/dataoecd/23/34/37954893.pdf>) i a institucions multilaterals amb per a ser destinats a països receptors de l'ajuda. i que:

- i. són proporcionats per organismes oficials, inclosos governs sub-estats i locals, o pels seus organismes executius; i
- ii. cadascuna de les qual:
  - a) s'administra amb el principal objectiu de promoure el desenvolupament i el benestar econòmic dels països en desenvolupament; i
  - b) és de caràcter concessional i porta un element de donació d'almenys el 25 per cent (calculat a un tipus de descompte del 10 per cent)¹

3. En aquesta nota s'examinaran breument els elements clau d'aquesta definició. S'ha de prendre nota que els corrents dirigits a països compresos en la Part II de la llista del CAD i a institucions multilaterals per a receptors de la Part II es registren com

---

¹ Aquest càlcul és per determinar si el préstec és o no concessional. Si el préstec s'ajusta als criteris de l'AOD, es declara **com AOD tot l'import**. L'element de donació no s'utilitza per descomptar el valor nominal d'un préstec en la informació del CAD. Com s'assenyala en l'apartat 13, la informació té una base d'efectiu (nominal), amb l'única excepció assenyalada quan s'usa el valor net actual.

"ajuda oficial" si reuneixen els anteriors criteris i. i ii. Altres corrents oficials no militars a receptors tant de la Part I com de la Part II es registren com "Altres Fluxos Oficials" (OCO, en les seves sigles en anglès).

Promoció del desenvolupament i el benestar econòmic com a objectiu principal

4. Aquest acostuma a ser el criteri decisiu per determinar si una ajuda pot comptabilitzar-se com AOD. En última instància, es tracta d'una qüestió d'intenció. Però a fi de reduir l'àmbit de la interpretació subjectiva i promoure una informació comparable, els membres han acordat límits quant a la informació sobre AOD, a saber:

- ***Exclusió de l'ajuda militar.*** El subministrament d'equips i serveis militars i la condonació dels deutes contrets amb finalitats militars no poden declarar-se com AOD. Altrament, els costos addicionals causats per la utilització de les forces militars del donant per lliurar ajuda humanitària o prestar serveis de desenvolupament sí poden considerar-se AOD.
- ***Manteniment de la pau.*** Els aspectes relatius a l'execució del manteniment de la pau no poden declarar-se com AOD. Tanmateix, l'AOD inclou els costos bilaterals nets per als donants de desenvolupar les següents activitats dins d'operacions de pau administrades o aprovades per l'ONU: drets humans; supervisió d'eleccions; rehabilitació de soldats desmobilitzats i d'infraestructures nacionals; supervisió i formació d'administradors, inclosos agents de duanes i de policia; assessorament sobre estabilització econòmica; repatriació i desmobilització de soldats; retirada d'armes i eliminació de mines. (Per costos nets bilaterals s'entenen els costos extraordinaris d'assignar personal a aquestes activitats, deduïts els costos de tenir-los estacionats al propi país i qualsevol compensació rebuda de l'ONU). Les activitats similars realitzades per raons de desenvolupament fora de les operacions de pau de l'ONU també poden declarar-se com AOD, però no poden registrar-se amb el codi de manteniment de la pau. Però les activitats realitzades per raons alienes al desenvolupament, per exemple, la retirada de mines per permetre l'ensinistrament militar, no poden declarar-se com AOD.
- ***Treball de policia civil.*** Les despeses en formació de policia són AOD, llevat que la formació es refereixi a funcions paramilitars com el treball de contrainsurgència. La prestació de serveis de policia del donant per controlar la desobediència civil no pot declarar-se.
- ***Programes socials i culturals.*** Igual que ocorre amb el treball de policia, es fa una distinció entre la creació de capacitat als països en desenvolupament

(qualificable com AOD) i les intervencions aïllades (no qualificables com AOD). Així, la promoció de museus, biblioteques, escoles d'art i de música i d'instal·lacions i centres per a l'entrenament esportiu compten com AOD, mentre que no ho fan el patrocini de gires de concerts o de les despeses de viatge d'atletes.

- ***Assistència als refugiats.*** L'assistència als refugiats als països en desenvolupament pot declarar-se com AOD. [L'assistència temporal als refugiats procedents de països en desenvolupament que arriben als països donants pot declarar-se com AOD durant els primers 12 mesos d'estada, i tots els costos associats amb la repatriació eventual a un país en desenvolupament també poden declarar-se²].
- ***Energia nuclear.*** L'ús pacífic de l'energia nuclear, inclosa la construcció de centrals nuclears i l'ús metge de radioisòtops es consideren AOD. Al contrari, les aplicacions militars de l'energia nuclear no es consideren AOD.
- ***Investigació.*** Només computa com AOD la investigació que guardi relació directa i primordial amb els problemes dels països en desenvolupament. Inclou la investigació sobre malalties tropicals i sobre cultius adaptats per a les condicions dels països en desenvolupament. Els costos poden computar-se com AOD encara que la investigació es realitzi en un país desenvolupat.

La comptabilització com AOD de les contribucions a les organitzacions multilaterals i no governamentals

5. A l'Annex 2 de les Directrius sobre Informació Estadística es relacionen els organismes internacionals a què poden realitzar-se contribucions declarables com AOD. Els coeficients de l'AOD són proporcionats pels organismes de les Nacions Unides que realitzen part de les seves activitats en favor del desenvolupament. Aquests coeficients es revisen cada cert nombre d'anys en consulta amb els organismes interessats.

6. Els organismes de les Nacions Unides han establert molts fons amb finalitats específiques. Són massa nombrosos i sorgeixen i desapareixen amb massa rapidesa per relacionar-los en les Directives. El mateix cal dir de les organitzacions no governamentals nacionals. En ambdós casos, els membres utilitzen el seu propi criteri per determinar quines contribucions tenen caràcter d'AOD³. En cas de dubte, poden consultar la Secretaria, donant els detalls del fons que es tracti.

² En revisió

³ El coeficient establert per a un organisme que estigui parcialment actiu en el desenvolupament no s'aplica normalment als fons amb finalitats específiques que crea, el caràcter de les quals d'AOD s'ha de valorar

7. A les Directrius també s'enumeren les Organitzacions No Governamentals Internacionals (ONGI) les contribucions a les quals poden declarar-se com AOD. Aquestes són cada vegada més nombroses. Quan els membres hagin contribuït a una ONGI que no figuri en aquesta llista, hauran de valorar el seu caràcter d'AOD a la llum dels objectius, programes i composició de l'ONGI en qüestió. Si creuen que la contribució s'ha de computar com AOD, n'hauran d'informar la Secretaria.

Organismes oficials

8. Entre ells figuren els departaments i organismes federals, estatals i locals. Tanmateix, les transaccions basades en el mercat realitzades per les autoritats monetàries no entren en les estadístiques.

9. De vegades un organisme oficial en subvenciona un altre. Ja que la subvenció és interna respecte del sector oficial del país donant, no es declara com a corrent. En canvi, la transacció registrada és la que té lloc entre l'organisme subvencionat i el país en desenvolupament. Si aquesta transacció reuneix els altres criteris de l'AOD exposats en aquest treball, es registra com AOD.

10. Les subvencions oficials a empreses privades poden registrar-se com altres corrents oficials (OCO). No es considera que s'ajustin als criteris de l'AOD ja que, per definició, recolzen activitats amb un objectiu primordialment comercial.

11. Les subvencions oficials a les organitzacions privades sense ànim de lucre ("organitzacions no governamentals") que estiguin actives en el desenvolupament poden declarar-se com AOD.

Fluxos

12. Els fluxos són transferències de recursos, bé en efectiu bé en forma de productes o serveis. Ja que les estadístiques del CAD es concentren en les transaccions que puguin tenir un probable impacte en el desenvolupament, els préstecs a termini d'un any o menys no comptabilitzen. Els reemborsos del principal

---

individualment. Per exemple, el 75,4 per cent de les contribucions al pressupost principal de l'OMS poden declarar-se com AOD. Però les contribucions al programa contra la bilharziasis de l'OMS són declarables al 100 per cent com AOD, mentre que les contribucions al seu Organisme Internacional d'Investigació sobre el Càncer no poden declarar-se com AOD

dels préstecs AOD es computen com fluxos negatius, i es dedueixen per arribar a d'AOD neta, de manera que per a quan s'hagi reemborsat un préstec, el fluxe net al llarg del termini del préstec sigui zero. Els interessos es registren, però no es computen en les estadístiques de fluxos nets. Quan es declaren com AOD les inversions oficials directes en un país en desenvolupament a causa de la seva intenció de promoure el desenvolupament, el producte de la seva venda posterior es registra com a corrent negatiu, independentment de si el comprador es troba en un país desenvolupat o en desenvolupament.

13. Els desemborsaments es comptabilitzen segons el principi de l'efectiu, no sobre la base de la meritació, amb l'excepció de què:

- quan les contribucions a bancs i fons de desenvolupament multilaterals es facin en forma de pagarés, s'anotarà en el moment del dipòsit l'import total del pagaré; i
- el valor net actual de l'alleujament del deute concedit en compliment d'una reorganització del deute en el marc del Club de París mitjançant la reducció del servei del deute es pot declarar com una donació AOD l'any de la reorganització.

14. Algunes transaccions no registrades com transferències en les estadístiques de la balança de pagaments poden, no obstant això, registrar-se com AOD, ja que representen un esforç pel sector oficial en favor del desenvolupament. Entre elles figuren els costos de l'educació i formació (incloses les beques i viatges) deixades a nacionals de països en desenvolupament al país donant, els costos administratius dels programes d'AOD, les subvencions a les organitzacions no governamentals i els programes per incrementar la sensibilitat davant dels problemes del desenvolupament als països donants.

15. Les inversions de capital al país donant no es consideren un flux i, per tant, no poden declarar-se com AOD. L'anterior és aplicable fins i tot a la construcció i equipament d'instal·lacions de formació i investigació relacionades amb problemes en matèria de desenvolupament. En canvi, les despeses corrents d'aquestes instal·lacions poden computar-se com AOD.

De caràcter concessional

16. Des dels primers debats sobre el concepte d'AOD, els membres van estar d'acord que hauria de representar algun esforç en favor dels països en desenvolupament per part del sector oficial. Es van excloure els préstecs a les condicions del mercat. Quan a començaments dels anys setanta els tipus d'interès van

començar a pujar fortament, es va especificar a més que els préstecs només podien declarar-se com AOD si tenien un element de donació d'almenys el 25 per cent, calculat amb un tipus de referència teòric del 10 per cent anual.

17. Avui en dia romanen en vigor aquests elements. En els últims anys, els tipus d'interès a llarg termini en la majoria dels països de l'OCDE han caigut molt per sota del 10 per cent, pel que l'element de donació del 25 per cent s'ha tornat més fàcil d'aconseguir. Però per poder qualificar-los com AOD, els préstecs han de tenir caràcter concessional, és a dir, tenir tipus per sota dels del mercat.

18. Quan es combina finançament concessional i no concessional als anomenats "paquets de finançament associat", els elements concessionals i oficials poden declarar-se com AOD, sempre que tinguin un element de donació d'almenys el 25 per cent. Aquestes contribucions han de reunir també els criteris especials de concessió del finançament associat, que es basen en els tipus d'interès del mercat i s'expressen en els *Acord sobre línies directrius en matèria de crèdit a l'exportació que es beneficien d'un suport oficial* (OCDE, 1998).